

تحلیل روانکاوانه حکایت عاشق حشیش کشیده از هزار و یک شب بر مبنای نظریه های ژاک لکان

واژگان کلیدی

* امر خیالی

* مرحله آینده ای

* امر نمادین

* ژاک لکان

* هزار و یک شب

دکتر محمد تقی یونسی رستمی * zibaderakhshide@gmail.com

استادیار دانشگاه آزاد واحد رشت

زیبا درخشیده

کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی واحد علوم و تحقیقات گیلان

چکیده

تحلیل و بررسی آثار ادبی بر بنیاد دیدگاه های جدید باعث فهم جنبه های ناشناخته اثر ادبی می شود؛ مطالعه بینارشته ای نشان دهنده آن است که درک همه جانبه زندگی انسانی تنها از مسیر گفت و گوی ما بین همه سنت های فکری امکان پذیر است. قصه های هزار و یک شب از جمله مهم ترین و شیرین ترین حکایات مشرق زمین است که تاکنون به وجهی که در خور آن است، مورد توجه قرار نگرفته است. بررسی روانکاوانه حکایت «عاشق حشیش کشیده» از مجموعه هزار و یک شب و تحلیل آن بر اساس نظریات ژاک لکان، درباره ساختمان نفسانی انسان می تواند دریچه های تازه ای را از معانی نهفته در هزار و یک شب به روی مخاطبان بگشاید. در مقاله حاضر ابتدا مبانی نظری دیدگاه لکان و مفاهیم مورد نظر او درباره رشد روانی به اختصار معرفی شده اند. آن گاه مفاهیم ساحت خیالی، خود و مرحله آینه ای را در حکایت عاشق حشیش کشیده جسته و مورد تحلیل واقع شده اند. این پژوهش در بررسی خود به این نتیجه رسیده است که «حکایت عاشق حشیش کشیده» بر اساس شکست آدمی در ساحت امر نمادین و بازگشت به امر خیالی شکل گرفته است.